

КРОКУЄМО РАЗОМ

РЕЦЕНЗІЯ: О. Палінська О., Туркевич. *Крок 1. Українська мова як іноземна. Елементарний /основний рівень А1-А2, Львів, Артос – 2011., 100 с.*

Ольга Сорока

Проект *Крок 1: Українська мова як іноземна. Елементарний / основний рівень А1-А2* досить відрізняється від усіх виданих до 2010 року підручників з української мови як іноземної. Адже це не лише зібрані та скомпоновані звиклі граматичні коментарі та вправи до них, – це вдало обдумана комплексна розробка, яка складається з чотирьох компонентів, важливих для успішного діалогу викладача зі студентом: *книги для студента, книги для викладача, комплекту карток з лексичними та граматичними вправами та компакт-диску із записами текстів, діалогів та слів*. Кожна окрема частина комплекту однаково важлива, доповнює іншу та укладена так, щоб бути максимально корисною для того, хто нею користуватиметься. А разом вони усі відображають цілісну картину необхідних компонентів, потрібних для оволодіння українською мовою студентом-іноземцем.

Центральне місце у комплексі *Крок 1* займає *Книга для студента*. Вона відповідає усім найбільшим очікуванням та вимогам до посібників такого типу. Основна частина підручника вміщена у тридцяти двох уроках, розподілених у десяти блоках, кожен з яких складається з різних типів вправ та завдань, позначених відповідними символами, серед яких: *слухати, говорити, граматики, читати, розмовляти, писати, домашнє завдання*.

Відомо, що найкращим методом вивчення іноземної мови є перебування у мовному середовищі. Напевно, тому автори *Кроку 1* побудували *Книгу для студента* на розповідях і діалогах сімейно-побутового та загально-пізнавального характеру, які дають можливість зануритися у природне та комфортне для людини середовище та імітувати готовий комунікативний матеріал. Ще одним важливим моментом є те, що книга має героїв, історії котрих простежуються від початку до кінця книги. Тобто це не вирвані з контексту клаптики реальності, а побудована у формі розповіді історія життя однієї родини та їхніх друзів, з усіма їхніми захопленнями, хобі, вподобаннями у фразах. Це можуть бути окремі фрази, діалоги і різноманітні прогнозовані чи непрогнозовані комунікативні ситуації. Кожен з уроків

починається текстом на певну тематику, кожен з текстів є розповіддю одного або кількох героїв книжки. Добре скомпонований лексичний матеріал, вдало використаний у підібраних текстах, поєднаний з комунікативними коментарями і граматичними та вправами. Вивчений у комунікативних завданнях матеріал перегукується з граматиною і дає можливість для систематизації певних правил, а також допомагає студентові самостійно робити висновки.

Зберігши послідовність викладу, автори розподілили поданий матеріал так, щоб частини кожного уроку були рівноцінними за вмістом практичного та теоретичного матеріалу, що, безперечно, свідчить про високий науково-методичний рівень рецензованої праці.

Ця частина підручника *Крок 1 Книга для студента*, окрім усіх інших її переваг, є окрасою не лише комплекту, а й самого процесу навчання студента-україніста. Окрім набору фундаментальної лексики та фразового матеріалу, потрібного для обміну інформацією загальновідомої тематики, автори запропонували ряд інформативних текстів, пов'язаних із сучасністю та культурним реаліями, досягненнями відомих українців, історією України, її традиціями, обрядами і звичаями, знаковими місцями та містами, видатними діячами культури та політики, історичними фактами, – усе це разом узятє є чи не найважливішим стимулом і фактором так званого «захоплення» студента без мотивації, адже часто студенти, що вступають на славістику, майже нічого не знають ані про країну, мову якої вивчатимуть, ані про саму мову. Тому така інформація є дуже цінною.

Окремо варто відзначити наочний матеріал, зокрема світлини та малюнки, які вдало вписуються в текстовий матеріал. Це світлини відомих українських музикантів, спортсменів, політиків, простих людей, а також міст, сіл, будинків, природних пейзажів, пам'яток архітектури, культових споруд, церков, карт, українських свят, та пов'язаних з ними звичаїв, традицій, страв, символів, народного одягу. Такий виклад матеріалу сприяє не лише засвоєнню лінгвістичного матеріалу, а й формуванню народознавчих знань. Поєднання народознавчого матеріалу з практичним, граматичним, як свідчить практика, є запорукою доброго результату в процесі вивчення іноземної мови. Не випадково, мабуть, вміщені у підручнику вірші українських авторів та популярні українські народні пісні. Адже українська мова не мислима без пісні, а за висловлюваннями іноземців, українець – це той, хто співає. Також, відомо, з піснею легше засвоїти мелодію мови, вимову, завчити наголос. Вправляння та засвоєння вимови добре поєднано із скоромовками, що є чи не найкращими тренувальними вправами з орфоєпії. Засвоїти добре вимову допомагає проставлений наголос, хоча певний

досвід викладання болгарської та української мови, які не мають постійного наголосу, підказує, що це не є необхідною умовою правильного засвоєння і мови і наголосу. Це є перевагою лише за умови самостійного праці студента з підручником. Справді цінними для засвоєння мелодії мови і наголосу є записи слів, текстів, діалогів, виконані носіями мови, подані авторами у *Компакт-диску* з аудіофайлами.

У кінці підручника автори вмістили додатки: *Контрольні завдання та Граматику в таблицях*. Остання є особливо важливою для студентів, рідна мова котрих не має відмінкової системи (*болгарська*), бо цілісна парадигма відмінювання, допомагає легше адаптуватися до послідовного засвоєння теоретичного і практичного матеріалу про категорію відмінка.

Засвоєнню базових знань сприяє вміло розроблений *Комплект карток* із вправами та творчими завданнями для закріплення вивченої лексики та граматики. Він дуже зручний і скомпонований так, що студенти можуть дуже швидко перевірити себе ключем поясненням на звороті картки.

Книга для викладача дає унікальну можливість швидко зорієнтуватися у граматиці, що розглядається в уроці, скористатися підказками, запропонованими в кожному з уроків, та за максимально короткий термін адаптуватися до системи та структури запропонованого підручника. Також підручник для викладача дає можливість вдосконалювати методику, доповнювати, додавати щось нове, адже робота викладача – це постійне навчання, накопичення досвіду, бо кожне заняття по-своєму унікальне і в чомусь повчальне, пізнавальне і проходить по-іншому і непередбачувано. Вміщена у книзі для викладача зменшена копія книги для студента є прекрасною ідеєю і зручною для використання.

У роботі, звичайно, є дрібні огріхи, напр. казус *с. 16, впр. 3: «Чоловік ... /сина»*, неправильний наголос напр. *с. 39: привёзла* замість *привезла́*, *с. 46: вантажі́вка* замість *вантажі́вка*, *с. 80-81: Укра́їна* замість *Украї́на*, *кра́їна* замість *краї́на*, *с. 81: здола́ємо* замість *здола́ємо* та ін., але вони не применшують важливості цієї праці.

Дворічний досвід у використанні рецензованого підручника в болгарськомовній студентській аудиторії дає підстави визнати, що комплексна розробка *Крок 1* є працею високого лінгводидактичного рівня і чудовою знахідкою для всіх охочих здобути базові знання з сучасної української літературної мови.